

Relats per al cafetó

7a edició - 2023

Relats per al cafetó 2023

En aquest recull trobareu els relats que s'han presentat a la 7a edició del concurs de relats breus "Relats per al cafetó". El concurs està organitzat per l'associació de comerciants Fem Ribes i el Servei de Català de Sant Pere de Ribes amb la intenció d'incentivar el comerç local i promoure l'ús de la llengua catalana i de la lectura i, amb això, unir comerç i cultura i generar vincles que enforteixin el nostre poble.

Volem donar les gràcies als concursants que han presentat els seus relats enguany. Estem segurs que gaudireu molt llegint els relats d'aquest any 2023: alguns us emocionaran, uns altres us faran reflexionar i d'altres us faran riure. I amb l'interès afegit d'estar emmarcats en espais, comerços i bars i restaurants del nostre poble!

Regaleu-vos uns instants de plaer i llegiu els relats mentre us preneu un bon cafetó en els nostres establiments de restauració o on vulgueu!

Fem Ribes

Servei de Català de Sant Pere de Ribes (CNL de l'Alt Penedès i el Garraf)

Membres del Jurat

Francisco Manuel Moreno

Guanyador de l'edició 2022 dels "Relats per al cafetó"

Paula Nogueira

Representant de Fem Ribes

Amàlia Huete

Representant del CNL de l'Alt Penedès i el Garraf

Índex

Allioli casolà Pàg. 4

Maryanne Borrell

Brou Pàg. 6

Iban Gabaldà Fernández

Com pot ser? Pàg. 7

Raquel Cabrera Sancho

La identitat..... Pàg. 8

Eva Cabestany Arqué

Mil·lisegons Pàg. 9

Victor Berbegal Ferret

Puntualitat ribetana..... Pàg. 10

Laia Rossell Butí

Una pandèmia silenciosa..... Pàg. 11

Ruth Ruiz i Campos

Allioli casolà

Maryanne Borrell

Pseudònim: Isabelita Usera

-**H**as vist la notícia d'avui?- pregunta la Maria al seu home, en Sergi. Ell deixa un moment de tallar els alls per a l'allioli.

-Què ha passat?

-Mira- diu ella passant-li l'Eco de Ribes. Llegeixen junts: "Enxampada in fraganti una colla castellera robant en una casa del poble."

-No fotis!

-Aquí posa que els han delatat les gralles.

-Per què collons fan servir les gralles?

-Tradició, suposo.

-Però més d'una vegada?

-Aquí posa que robaven durant les actuacions musicals a Ribes. El divendres a la nit a la plaça de la biblioteca: ningú va sentir les gralles a causa del *karaoke* al Vi&Art. La policia local va haver d'intercedir per l'excés de volum d'una interpretació excepcionalment alcohòlica de *Libre* de Nino Bravo. Mentrestant, sembla que la colla va pujar a la tercera planta d'un pis de la plaça i van rampinyar una quantitat important de diners a un resident estranger, amb un 4 de 7.

-Falta policia al poble, no ho poden controlar tot. L'Abigail se'ls ha emportat tots a les Roquetes per vigilar casa seva!

En Sergi pressiona els alls al morter amb força indignada.

-Mira, i el dijous! Posa que també va anar la policia a La Tratto per una interpretació excessivament entusiasta dels seguidors de la ribetana Esther Villa, que feia cançó francesa. Els crits esquinçadors d'"Aline, ALINE!" van espantar un porc senglar que

furetejava pacíficament al contenidor i que va sortir espantat carrer amunt, amb la policia local darrere a l'estil Benny Hill. Mentrestant, sembla que la colla castellera va entrar a un segon pis del carrer Santa Rita i es va emportar mòbils, diners i joies, amb un 3 de 7 amb l'agulla.

En Sergi tira un polsim de sal al morter i comença a afegir l'oli gota a gota, tot sense deixar de remenar.

-A les Roquetes segur que no tenen senglars.

-Mira, aquí posa que els van enganxar finalment al Palou. Sembla que des que va tancar Can Tino, el silenci al barri és absolut i els van enxampar de seguida al carrer dels Pous. Les gralles van despertar mig barri i el paó de Can Montaner ja no va callar en tota la nit. Un pilar de 4, posa aquí.

-Doncs, mira, em sembla bé que conservin les arrels tradicionals.

-Doncs sí. Si no se t'ha tallat l'allioli, vaig fent les botifarres.

-Endavant! L'allioli ha sortit perfecte.

Brou

Iban Gabaldà Fernández

Pseudònim: Àngela Roca

Els dijous torno a Ribes. Visito la mama i anem a prendre un cafè amb llet al Cabaler. Ho fem d'ençà que vaig marxar a viure a Granollers. Als seus 103 anys, recorda poc el meu nom i gens el de la Carla, la meva filla. En canvi, rememora anècdotes de fa molts anys. Escoltàvem aquelles històries tots els dinars de Sant Esteve, de petits, quan ens reuníem tres generacions, cridant, discutint, rient, bevent i menjant més del que era convenient. El temps s'ho ha endut tot. Ara, per Sant Esteve, preparo un àpat moderadament sofisticat i bec una mica de vi i cava. La Carla em fa companyia els anys que no marxa a casa del xicot o la xicota de torn.

Assegudes al sol, a la terrassa de la plaça Marcer, li demano a la mama la història del revòlver de l'avi Antonio i me l'explica un altre cop.

“Ai, sí, nena! Vivíem a la casa del carrer del Pi. Ja s'acabava la guerra, però llavors no ho sabíem. El teu pare s'amagava a Puigmoltó per no anar al front, pobret. Va haver de fugir corrents, amb tres llonguets i un tall de formatge per fer passar la gana dels primers dies. També un gec per si feia fred a les nits. Amb les presses, no vam localitzar el revòlver de l'avi Antonio, que es volia endur pel que pogués passar. Al cap d'uns dies, després de buscar molt, vaig trobar-lo en una capsa damunt d'un armari. Quina por. Els *nacionales* havien entrat a Ribes i escorcollaven les cases. Un matí, els militars, van trucar a la porta. Vaig córrer a l'habitació, vaig baixar la capsa i vaig llençar el revòlver dins d'una olla de brou que preparava. Van entrar tres homes uniformats i van escorcollar la casa: el menjador, les habitacions, el rebost, els calaixos. Ho escampaven tot. Estovalles, roba, trencaven plats. Van entrar a la cuina. El brou bullia amb el revòlver al fons. Un d'ells, amb bigoti, va dir que feia molt bona olor. Li vaig dir que preparava un brou. Va acostar-se a ensumar-lo. Els altres dos seguien espargint-ho tot. El del bigoti va fer un gest i va aturar l'escorcoll. Em va preguntar si amagava alguna cosa. I llavors li vaig dir tota descarada: “Només us faltaria mirar dins l'olla.”

La mare beu cafè i somriu com si m'ho expliqués per primer cop.

Com pot ser?

Raquel Cabrera Sancho

Pseudònim: Menjangan

La Majda era asseguda en una taula gaudint del sol primaveral, somreia quan sentia la calor a la pell, ho trobava a faltar. Era el seu moment per gaudir de la soledat, el bon temps, les olors de la pastisseria i un bon esmorzar: un cafè amb llet amb molta escuma, un suc de taronja natural i un croissant de mantega amb formatge i pernil dolç.

Cada cop que anava a la Pascual a esmorzar tenia una lleugera sensació de malenconia que li portava records que no es permetia tenir al cap molt sovint. A vegades, era com un petit xiuxiueig. Però avui era un d'aquests dies en què els records no fan mal, sinó que et treuen un somriure.

El primer cop que va a anar a la pastisseria tenia 8 anys i no es podia creure el que estava veient. No entenia què feia la seva mare en un lloc tan elegant ni per què tothom hi podia entrar, ja que al seu país natal, Tunísia, no tothom s'ho podia permetre. Quan van demanar el croissant i els el van donar, ella no s'atrevia a agafar-lo. Com podia ser que tot allò fos per a ella? Podien berenar quatre nens amb aquell croissant! Ara, reia recordant la situació i el so del riure de la seva mare intentant que agafés el berenar.

Aquest era un tema delicat per a ella. Mai va veure la seva mare feliç -sent ella Mateixa-, fins que van arribar a Ribes. Després del mes i mig que van trigar en arribar a Espanya, passant pel Marroc i havent trobat el lloc on podien ser acollides, va descobrir realment qui era la seva mare. Era forta i feia moltes bromes, una mica maldestra, però perfeccionista i li agradava molt menjar. Estava tot el dia picant alguna cosa. Semblava impossible que estigués tan prima.

Va beure un glop del suc. Com li agradava... No el va tastar fins als vuit anys i va ser el descobriment de la seva vida. És curiós com un suc pot ser per a una nena el millor que li passa al dia i el motiu d'un somriure immens la resta de la tarda.

A vegades no valorem tot allò que tenim en el dia a dia. Però, la Majda somreia al pensar com gràcies a la valentia de la seva mare podia tenir tranquil·litat, molts somriures i sucs de taronja.

La identitat

Eva Cabestany Arqué

Pseudònim: Isard

Hola! Soc un moneder d'aquells que ja ens trobem en extinció. Els mòbils i les targetes ens volen treure el lloc. Se'n diu evolució, però jo ho considero falta d'identitat. En fi...

Quan fa tant de temps que voltes pel poble, anar a veure els botiguers és com anar a visitar la família: als matins a buscar el pa, després el diari al Gabaldà i carn i embotit a Can Manel. Aquest és el nostre recorregut perquè la mestressa viu a prop i anem amb presses... amb tantes presses que un bon dia em vaig perdre. Bé, més aviat vaig voler sortir a prendre el sol. Tant de temps a les fosques em feia venir reuma.

Vaig veure l'oportunitat quan la cremallera, de tant "obre-i-tanca" i "tanca-i-obre", va dir prou i, aprofitant la reivindicació, vaig decidir treure el nas per veure món. La mestressa no se'n va adonar i jo feliç vaig aterrar a la plaça de la Vila, veient el veïnat passar i els gossos ensumar. Poc temps vaig gaudir de llibertat ja que l'escombriaire em va trobar i a objectes perduts se'm va emportar. El que no m'esperava era la gresca que hi trobaria. Una festa de moneders i clauers perduts reien i jugaven a fet i amagar quan alguns ulls els venien a trobar. Vaig conèixer una cartera molt elegant que em deia que mai havia estat tan feliç envoltada de tants amics petant la xerrada.

Però com que el que és bo és efímer, i més per als de la meva espècie, al cap de poc temps va arribar la mestressa. Estava content de veure-la, encara que per a ella soc un pèl pesat perquè sempre li demano de menjar. Així que quan li vaig veure els ulls de felicitat se'm va trencar el cor. Encara que sigui un objecte, un té sentiments i lligams. I altra vegada vam tornar a recórrer el poble a visitar la família de botiguers. Ells també tenen uns enemics, els diuen internet i grans centres comercials. Tenen por que se'ls mengin i acabar a la panxa de l'oblit. Però jo penso que ells et fan sentir que en formes part i que no hi hauria rialles, ni vida al poble si no hi fossin. Ells formen part de la meva identitat, encara que als enemics se'ls anomeni evolució. En fi...

Mil·lisegons

Victor Berbegal Ferret

Pseudònim: Josep Maria

Fa ja un temps que vaig viure de cara a una cafetera, no malpenseu, simplement treballava al Cabaler i allà hi ha molta feina; quan penques a hostaleria pots perdre el cap i és que la gent sempre va amb pressa. Alguns clients ni tan sols aixequen el cap per mirar-te i saludar és més aviat un acte reflex. Allò que més em sorprèn és aquest estat mental de la massa humana, el cap baix i treballar, les llàgrimes velades, prement el cul i mastegant desesperades pors i anhels obtusos i en la cerimònia prèvia a la tortura del dia a dia; aquell petit instant que és un cafè.

La barra neta, la suau aroma, dolça, el forn amb pa i pastes, l'acaramel·lat torrat dels grans de cafè acabats de moldre i el rugir del molí a primera hora com una bufetada estrident. En entrar tot fosc, l'encarregada ja fa una hora que forneja i a mi em toca purgar "la spaziale" (la nostra estimada màquina) per tal d'estar a l'altura de les perspectives. Però com cada dia la gent ve ràpida, a l'últim moment i amb la necessitat imperiosa d'aquell delitós suc fosc com la nit. L'ambrosia de la massa assalariada del nostre temps, el temptador suc del fruit sense polpa, conreat qui sap on a l'altra banda del món i torrat en una nau industrial de Vilafranca del Penedès.

Finalment, començo a preparar-los un rere l'altre, tallats, cafès amb llet curts amb soja, un *macchiato* per a la tres, un en got de vidre llarg i sense sucres, el de la barra té pressa, pot perdre el bus —tranquil, home, m'ho pagues demà millor—, el vapor xiula per les canonades de la màquina i un suau so, com de pluja, quan vesses la bossa de cafè en gra dins la tina del molí que de nou s'engega eixordador. Un grup de deu senyores jubilades em torna en mi i m'adono que ja han passat els exasperats de primera hora; ara ja toca els sense presses. Una s'atansa i m'increpa dient que el cafè no és prou calent, l'altre vol més crema i la tercera ja no sé ni el que em diu. Un senyor seu i em mira —vull un cafè sol, nen—, ja no tinc més comandes pendents, el preparo amb esma escalfant la tassa i servint la porció justa de la millor manera que puc. Aprofito el moment i em faig el meu cafè i mentre faig un glopet veig de reüll com aquell senyor es beu el seu i de sobte recordo per què passo totes aquelles hores davant la cafetera: per aquell moment on l'amargor del cafè et besa els llavis amb el seu alè càlid, per aquell instant de poc més d'uns mil·lisegons on et perds en la sensació d'estar simplement fent un glop d'allò que desitges i ja està.

Puntualitat ribetana

Laia Rossell Butí

Pseudònim: Tresina de poble

Faig tard. Ja hi tornem. Sort en tinc que tant les meves amigues com aquest poble també van sempre tard. Bé, sempre, sempre... no. Hi ha dues vegades a l'any en què tot el poble va alhora, i avui és un d'aquest dies. Així que agafo la bossa del Pou que tinc penjada a la cadira (sí, home, sí, aquella que em van donar un dia després d'haver gaudit un deliciós entrepà) i surto escopetejada per la porta. Sento com els nervis comencen a pujar per la panxa, i és que avui és un dels dies més esperats de l'any. Crec que arribo a temps. Travessant la plaça de l'Església em vaig creuant amb grupets de gent que van en la mateixa direcció que jo. Alguns van amb passos més relaxats que els meus i altres, simplement, fan cua esperant a ser atesos pel Toni. Per fi he arribat a la plaça Marcer. Mare de Déu, quina gentada! Aprofito per fer una foto de l'entramat de cordes que hi ha penjades entre els fanals i noto un pessigolleig a la panxa. S'acosta el moment. Vaig a buscar el meu grupet d'amigues, segur que estan entre la Penya i el Casino demanant alguna cosa per beure. Mentre les busco, em paro a saludar gent que feia molt que no veia i que segur que no tornaré a veure en bastant de temps. Es nota l'eufòria en la gent. Mira-te-les, són allà. De veritat, les conec com si les hagués parit. Aprofito també per demanar-me alguna cosa per beure a la barra i, nerviosa, sento com comencen a sonar les campanes de l'església. Just quan acaba de sonar l'última anunciant les 13 hores sona el primer petard, i sí, per si encara no hi havíeu caigut, avui és Festa Major.

Una pandèmia silenciosa

Ruth Ruiz i Campos

Pseudònim: RURU

Em dic Paula i tinc vint-i-tres anys. Visc a Sant Pere de Ribes, que forma part de la comarca del Garraf. Actualment vaig a la Universitat de Barcelona, per tant, en el meu dia a dia agafo l'autobús per baixar fins a l'estació i allà un tren directe fins a passeig de Gràcia. El trajecte no se'm fa gaire llarg tret dels divendres, ja que arrossego el cansament de tota la setmana.

El meu dia a dia és bastant normal, faig vida amb la família i els amics. Anem a passejar pel poble, a prendre alguna cosa i fins i tot a comprar. Encara que al poble no hi ha gaires botigues, tenim les justes i necessàries per poder tombar i no cansar-nos gaire, encara que a la de roba m'hi estic una bona estona. També m'agrada sortir els caps de setmana fins a la matinada, anar a algun bar amb música, alguna discoteca, coses típiques que una jove amb vint-i-tres anys fa.

Sembla una vida com la de qualsevol altra persona, oi? Doncs aquesta no és la meva realitat.

Sí que soc la Paula, sí que tinc vint-i-tres anys i sí que visc a Sant Pere de Ribes, i sí que també tinc discapacitat física. El meu dia a dia és una odissea, per anar a la universitat he de sortir gairebé quatre hores abans de casa per agafar l'autobús i el tren adaptat al qual sí que puc pujar. Aquest sobre esforç diari té com a conseqüència un desgast emocional i psicològic la qual cosa fa que vagi cansada sempre, amb l'edat que tinc.

Sortir a passejar pel poble també em suposa un sobre esforç, la majoria dels carrers no estan adaptats, les voreres són petites i estretes, hi ha pendents exagerats i molts passos de vianants no tenen rampes. Anar a algunes botigues que tenim al poble també se'm complica si ho faig sola, ja que la seva entrada no està adaptada i això em suposa una pèrdua total de la meva autonomia. Per acabar, ja no parlem dels pocs llocs adaptats que tenim de restauració, ja sigui pel seu accés, pel lavabo o pel local en si. Per tots aquests motius la meua vida personal i social queda reduïda a gairebé res.

Hi ha qui somia amb coses impossibles, i jo simplement somio a posar fi a aquesta pandèmia silenciosa i tabú que afecta tantes persones.

